

CHIZMACHILIK FANINI O'QITISH METODLARI VA INSON HAYOTIDAGI O'RNI

Yaxyoyeva Umida Xolmurot qizi

Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti 2-kurs talabasi

Anotatsiya: Chizmachilik fani zamonaviy jamiyatda muhim ilmiy va amaliy soha sifatida rivojlanmoqda. Uning o'quv metodologiyasi va o'qitish usullari ham o'zgarib, yangilanib bormoqda. Chizmachilik fanini o'rgatish nafaqat texnik ko'nikmalarni shakllantirish, balki inson tafakkuri, kreativlik va muammolarni hal qilish qobiliyatini rivochlantirishda ham katta ahamiyatga ega. Ushbu tezisdagi chizmachilik fanini o'rgatishning metodik jihatlari va uning inson hayotidagi o'rni haqida so'z boradi.

Аннотация: Дисциплина рисования развивается как важная научная и практическая область в современном обществе. Ее учебная методология и методы преподавания также изменяются и обновляются. Обучение рисованию имеет большое значение не только для формирования технических навыков, но и для развития человеческого мышления, креативности и способности к решению проблем. В данной диссертации рассматриваются методические аспекты преподавания рисования и его роль в жизни человека.

Annotation: The field of drawing is developing as an important scientific and practical discipline in modern society. Its educational methodology and teaching methods are also changing and being updated. Teaching drawing is significant not only for developing technical skills but also for enhancing human thinking, creativity, and problem-solving abilities. This thesis discusses the methodological aspects of teaching drawing and its role in human life.

Kalit so'zi: chizmachilik, o'qitish metodlari, nazariy yondashuv, praktik yondashuv, interaktiv metodlar, texnik tafakkur.

Ключевое слово: черчение, методы обучения, теоретический подход, практический подход, интерактивные методы, техническое мышление.

Keywords: drawing, teaching methods, theoretical approach, practical approach, interactive methods, technical thinking.

Kirish

Chizmachilik – bu inson faoliyatining ajralmas qismi bo'lib uning madaniyati, ijtimoiy rivojlanishi va texnologik taraqqiyotiga bevosita ta'sir ko'rsatadi. Chizmachilik fani nafaqat texnik bilimlar, balki ijodiy yondashuvni ham o'z ichiga oladi. Bugungi kunda bu fanni o'qitish metodlari va uning inson hayotidagi o'rni tobora muhim bo'lib bormoqda.

Chizmachilik fanining ahamiyati

Chizmachilik fani nafaqat rassomlik va dizayn sohalarida, balki muhandislik arxitektura va boshqa ko'plab texnik sohalarida ham o'z o'rniga ega. U insonning kreativ fikrlashini rivojlantiradi va ularni vizual ifoda qilish imkoniyatini yaratadi. Chizmachilik faqat badiiy yondashuvni emas, balki texnik va ilmiy aniq tafakkurni ham o'z ichiga oladi.

Chizmachilikni o'qitish metodlari

Chizmachilikni o'qitish jarayoni o'zida bir qancha metodlarni jamlaydi:

- **Praktik yondashuv:** Talabalar ko‘proq amaliy mashg‘ulotlar orqali chizmachilikni o‘rganadilar. Bu usul tasviriy san’atlarga oid ko‘nikmalarni shakllantirishga yordam beradi.
- **Nazariy yondashuv:** Chizmachilikni o‘rganishda nazariy bilimlarga e‘tibor qaratish muhimdir. Chizmachilikning asosiy prinsiplari, qoidalari va metodikasi o‘rgatiladi.
- **Interaktiv metodlar:** Kompyuter texnologiyalari va chizmachilik dasturlari (masalan, AutoCAD) orqali interaktiv ta‘lim berish o‘quvchilarga zamonaviy chizmachilik usullarini o‘zlashtirishga yordam beradi.
- **Yaratuvchanlikka asoslangan metodlar:** Chizmachilikni o‘qitishda talabalar ijodiy fikrlash va tasavvur qilish qobiliyatlarini rivojlantirish muhim ahamiyatga ega. Buning uchun ularni badiiy fikrlash va yangi yechimlar yaratishga undash zarur.

Chizmachilikning inson hayotidagi o‘rni: Chizmachilik fanining inson hayotidagi o‘rni juda katta. U faqat amaliy ko‘nikmalarni rivojlantirmay, balki individning tafakkurini va intellektual salohiyatini kengaytiradi.

Chizmachilik orqali insonlar:

- **Kreativlikni rivojlantiradilar:** Har bir chizma yangi bir g‘oya yoki tasavvurni ifoda etishdir. Bu jarayon yaratish va yangilik yaratishga undaydi.
- **Texnik tafakkurni o‘stiradilar:** Texnik chizmalar, masalan, mehnat jarayonlari, sanoat dizayni va qurilish sohasida chizmachilik asosida ishlashni talab qiladi. Bu sohalarda chizmachilik hayotdagi turli muammolarni hal qilishda muhim vosita hisoblanadi.
- **Dizayn va badiiyat bilan bog‘liq ko‘nikmalarni rivojlantiradilar:** Chizmachilik nafaqat muhandislik, balki san’at va dizayn sohasida ham ajralmas vositadir. Badiiy yondashuvlar va estetikani anglash chizmachilikni o‘rganish orqali o‘zlashtiriladi.
- **Muammolarni hal qilish qobiliyatini oshiradilar:** Chizmachilikni o‘rganish orqali insonlar muammolarni vizual tarzda tasvirlash va ularga yechim topish ko‘nikmalarini rivojlantiradilar.

Chizmachilikni o‘qitishning samaradorligini oshirish yo‘llari

Chizmachilik fanini o‘qitishda samarali natijalarga erishish uchun bir nechta omillarni inobatga olish zarur:

- **Zamonaviy texnologiyalarni joriy etish:** Kompyuter grafikasi va dizayn dasturlarini o‘rgatish chizmachilik fanini o‘rgatish samaradorligini sezilarli darajada oshiradi.
- **Kreativ metodlarni qo‘llash:** Talabalar o‘rtasida ijodiy fikrlashni rivojlantirish uchun turli kreativ va interaktiv metodlar qo‘llanishi lozim.
- **O‘qituvchilarning malakasini oshirish:** O‘qituvchilarni yangi metodologiyalar va texnologiyalar bo‘yicha doimiy ravishda malaka oshirish kurslariga jalb qilish, o‘qitish sifatini yaxshilashga yordam beradi.

Xulosa

Chizmachilik fani nafaqat badiiy san’at, balki ilmiy va amaliy sohalarda ham insoniyatning rivojlanishida muhim o‘rin tutadi. Uning o‘qitish metodlari samarali bo‘lishi uchun zamonaviy texnologiyalar, kreativ va interaktiv yondashuvlar muhimdir. Chizmachilikni o‘qitish orqali insonlar kreativ fikrlash, texnik tafakkur va estetik qobiliyatlarini rivojlantiradilar. Bu esa jamiyatning barcha sohasida yangi innovatsiyalar va yaratish jarayonlarini qo‘llab-quvvatlaydi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Sayidaxmedov N.S. A.Ochilov. “Yangi pedagogik texnologiya mohiyati va zamonaviy loyixasi”–Toshkent: RTM, 1999.
2. Ro’ziyev E.I. A.O.Ashirboyev “Muhandislik grafikasini o’qitish metodikasi” Fan va texnoogiya, toshkent-2010y
3. Arxiv.uz
4. Ziyoz.uz